

Álmaim kéklő egén...

1992-ben egy fiatal, agráron végzett kétgyermekes anyuka lett egyik napról a másikra a Miskolci Likörgyár vezérigazgatója. Mesébe illő történet... lenne. A viharos történelmi időknek és az újkori rendszerváltásnak köszönhetően ugyanis az 1916 óta fennálló cég tönkrement.

Ekkor kapta meg a kormánykerekét Oroszné Prekop Erzsébet, aki ahelyett, hogy szépcsendesen várta volna a gyáreladást, harcba szállt és elhatározta, hogy megmenti a vállalatot. Csaknem huszonöt év telt el. A Miskolci Likörgyár sikeresebb, mint valaha, a Debreceni Egyetem egykori hallgatója pedig többek között a Pálinka Nemzeti Tanács első elnöke, a Magyar Pálinka Lovagrend alapító nagykövete lett. Teszi mindezt nőként, feleségként, anyaként, férfiakat megszégyenítő kitartással és üzleti érzéssel.

■ TERHES BRIGITTA, 2016.

Hova való egyébként?

Miskolci vagyok gyerekkoromtól kezdve, de Miskolc mellett egy faluban születtem Selyeben. Jó néhány híres szülötte van a nem egészen ötszáz lelkes kistelepülésnek. Viszont már általános iskolába is Miskolcra jártam.

Ezek szerint nem okozott nagy problémát, hogy egy nagyvárosba kellett költöznie az egyetem miatt?

Egyáltalán nem, sőt! Ma már Miskolc mellett Debrecen a másik kedvenc városom Magyarországon, mert nagyon szép és nagyon kellemes emlékek fűznek oda. Azt gondolom, hogy az a hely, ahol az ember a fiatalágát, az egyetemi éveit tölti, az mindenkinek felejthetetlen marad. Általános agrármérnökként végeztem 1976-ban,

üzemgazdasági és a növénytermesztési szakirányon. Majd pedig itt doktoráltam 1990-ben agrárgazdaságtanból, melyhez nagy segítséget nyújtott Zajác Gizella.

Milyen volt akkor egyetemistának lenni Debrecenben?

Éppen most volt a 40 éves évfolyam találkozóink, és örömmel tapasztaltam, hogy ennyi idő után is megmaradt az a családi hangulat, a szeretet egymás iránt, mint akkor. Meghatódottság nélkül nem is nagyon tudok róla beszélni. Ennek alapjait az akkori 5 év tette le, hiszen szinte minden időnként együtt töltöttük: együtt jártunk előadásokra, vizsgázni, bulizni.

Mennyire volt jellemző akkor, hogy hölgyek jártak az agrárra?

Mi még nagyon kevesen voltunk. Ha jól emlékszem, körülbelül hárman-öten voltunk

egy csoportban lányok, tehát húsz-huszonöt lány volt az egész évfolyamon, és durván száz fölötti fiú.

Kollégiumban lakott?

Igen, kollégista voltam öt évig és nagyon jó hangulatú volt az ottani élet! Mi lányok, az első emeleten laktunk és fölöttünk lakott öt emelet fiú, úgyhogy igazán nyüzsgő élet volt, jártunk egymáshoz jegyzeteket vagy kenyeret kérni és adni.

Voltak-e kedvenc helyeik Debrecenben?

Az Egyetem kávéházba, a Pálmába jártunk legfőként, de sokszor megfordultunk a társ egyetemeken – az akkori Kossuth Lajos Tudományegyetem és az Orvostudományi Egyetem – báljain is. Mindig csapatostól jártunk és gyakran mentünk át az akkor még homokos Bólyai utcán a Kossuthról vissza az agrárra. Nagyon jó kis csoportunk volt! Az

egyik évfolyamtársnőnk Debrecenben lakott egy szülei által vett lakásban, ahová rendszeresen kijárt csak a mi csoportunk, sokat beszélgettünk és táncoltunk ott. Olyankor senki nem hozta a párját, hiába volt szinte minden fiúnak barátnője, nekünk pedig udvarlónk.

Mennyire volt nehéz akkoriban az egyetem, a tanulás?

Előtte pár évvel még főiskolaként működött az egyetem, éppen azelőtt kapta meg az egyetemi rangot, úgyhogy nagyon-nagyon szigorúak voltak a tanáraink. Rengeteget tanultunk, legalábbis ahhoz képest, amit most látok és hallok. Ott egy tananyagból mindent tudni kellett. Ha valaki kihúzott egy tételt és azt elmondta, az

emlékem is, például az államvizsgám, amikor a nagy grémium előtt minden tantárgyból jelest kaptam.

Miért éppen az üzemgazdaság irányába szakosodott?

Azért, mert az volt akkoriban a legnőiesebb ágazata az agrárképzésnek. A gazdaságossággal, a termelékenységével, a számokkal való foglalkozás és talán kicsit az irodai munka közelsége volt az, ami erre a szakirányra ösztönzött. Megmondom őszintén, hogy állattenyésztő azért nem szerettem volna lenni, egy nagyon szép szakma, de úgy éreztem, hogy én nem szívesen töltöttem volna a napjaimat gumicsizmában nap mint nap az állattartó telepeken, holt szerettem az állatokat. Sokkal inkább a

Vidéki szülők gyermeke vagyok, de sohasem gondoltam, hogy az agrárpályán költök majd ki. Mindig kitűnő, jeles tanuló voltam és a biológia, a kémia, a fizika, a földrajz, tehát a természettudományi tárgyak álltak hozzám közelebb, és végül így jött az agráregyetem, mert oda biológiából, kémiából és matematikából kellett felvételizni.

még kevés volt. A tanárok jelentős része más témákban is körbekérdezett minket, és egy globális ismeretről kellett tanúbizonyságot adni. Ma már a Kertészeti Egyetemen tartok órákat, illetve ott szoktam államvizsgáztatni, úgyhogy látom, mit tudnak a mai diákok és mit kellett nekünk tudni. Ha egy tízes skálán kellene minősíteni, akkor a maiak az egyes ponton lennének, mi meg a tízesen.

Ön mennyire szigorú tanár ennek fényében?

Úgy gondolom, hogy nagyon szigorú vagyok, elvárom, hogy tudja az anyagot a hallgató. Persze a jegybeírásnál mindig megenyhülök! De megmondom őszintén, hogy államvizsgán, ha tehetném, sok diákot nem engednék át, de egyelőre csak egy szavazatom van.

Önnek van emlékezetes vizsgaélménye?

Ó, igen, több is! Az egyik legemlékezetesebb az állati kártevők tantárgyból történt, amikor délután kettő körül kerültem sorra és reggel nyolctól ott dekkoltam a folyosón. Ez egy speciális tantárgy, mert tudni kell, hogy melyik kártevő hány fejlődési szakaszon megy át mire a petéből kifejllett rovar lesz és kártevőként elkezdi tevékenykedni a haszonnövényeken. Hát ott nagyon megfordított a tanár úr és valamikor délután négy óra körül kerültem ki étlen-szomjan támolgyogva a vizsgáról. Ezt sohasem fogom elfelejteni! Persze van nagyon sok kellemes

növénytermesztés vonzott. Ebben nagyon szeretem, hogy egyik évről a másikra látom a munkám eredményét: ha jó talaj-előkészítés csináltam, megfelelő vetőmagot vásároltam, időben megtörtént a vetés és még az időjárás is kedvező volt, akkor szép átlagtermést tudok betakarítani.

Hogy került a Miskolci Likörgyárhoz?

Már az egyetem alatt férjhez mentem, és ahogy végeztem, a férjemmel együtt visszajöttünk Miskolcra, de én már akkor állapotos voltam. Ugyan elhelyezkedtem egy termelő szövetkezetben, de csak két hónapot dolgoztam ott, aztán elmentem szülni. Amikor megszületett a második lányom is, Algériában dolgoztunk három évet külszolgálaton, mint mezőgazdasági szaktanácsadó, majd onnan visszatérve helyezkedtem el a likörgyárban. Három évig különböző beosztásokban dolgoztam, amikor az igazgatónkat elküldték nyugdíjba, mert betöltötte a 60. évet, és a cég is nagyon rossz helyzetbe került, a tulajdonos ezért el akarta adni. Ez 1992-ben történt, amikor a nagy privatizációk zajlottak Magyarországon. A Miskolci Likörgyár elvesztette a vagyonát és felkértek, hogy arra a pár hónapra, míg eladják, vezessem a céget. Hát ebből már lassan 25 év lesz.

Hogy sikerült ezt az óriási vállalatot kivezetni a válságból? Ráadásul nőként?

Így utólag visszagondolva is nagyon nehéz volt, rengeteg munkát igényelt és különö-

sen éreztem annak a hátrányát, hogy nő vagyok. Sokan el sem bírták képzelni, hogy ilyen fiatalon és főleg nőként hogyan kerültem az igazgatói posztra, azt meg végképp nem, hogy talpra fogom állítani a céget. Ezen vélemények azonban fölvértettek. Azt mondtam magamnak, hogy most már azért sem adom fel, és ha belehalok, akkor is megcsinálom! Utólag azt látom, hogyha az ember igazán akar valamit és tesz is érte, akkor annak meg lesz az eredménye. Kisiskolásként is azt tanultuk, hogy az energia nem vész el csak átalakul, vagy mezőgazdasági kifejezéssel élve: „Ki mint vet, úgy arat!”

Az eredmények pedig jöttek szép számmal! Idén kerekén 100 éves a likörgyár, csaknem száz embernek ad megélhetést, elérte, hogy a Gönczi barack egész Európában védett termék lett és sorolhatnám.

Igen, ma már több mint harminc féle magas minőségű, prémium kategóriás pálinkánk van és több mint száz érmünk, amiket ezekkel nyertünk hazai és nemzetközi versenyeken. Mindent elértünk, amit egy pálinkafőzde elérhet.

Az üzlethez ért ennyire vagy a pálinkához?

Szoktam mondani, hogy férfias szakmát üzök. A minőségi pálinkát 2004-től készítjük, de megmaradtak a hagyományos szesz italaink is, sőt egy időben készítettünk üdítő italokat is. A szocializmusban palackoztunk Coca-Cola-t, majd áttértünk az ásványvízre. A pálinka tehát csak a harmadik lába a cégnek, de a számítógép vezérelt üzemünk elnyerte már Magyarország legjobb pálinkafőzdeje címét is.

De nemcsak a piacon, hanem szakmai berkekben is sikerült elismerést kivívnia.

Az az igazság, hogy nem igazán van Magyarországon olyan szakmai szervezet, ahol én ne lettem volna ott. A cégünk alapító tagja volt a Magyar Szeszipari Szövetségnek és a Pálinka Céhnek, én magam a Pálinka Lovagrend alapítója vagyok és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamarának is több évtizede tagja a választatunk, ahol az Élelmiszeripari Szakosztály elnöki tisztségét töltöm be. A 2008-ban megalakult Pálinka Nemzeti Tanács az első elnökének is engem választottak, amit nagy megtiszteltetésnek tartottam.

Mennyire volt nehéz összeegyeztetni ezt a felelősségteljes munkát anyai teendőivel?

Rettenetesen nehéz volt, hiszen 1992-ben még általános iskolások voltak a gyermekeim, úgyhogy nagyon sokat köszönhetek a családomnak, mert nélkülük én nem tudtam volna ezt a munkát csinálni.